

บทที่ 1

หลักการเบื้องต้นเกี่ยวกับป้อมสนาม

1. กล่าวนำ

วิชานี้มุ่งหมายเพื่อให้ทราบ ความเป็นมาของป้อมสนามตลอดจน ให้คุ้นเคยกับหลักมูลฐานการสร้าง และการใช้ป้อมสนาม ซึ่งจะกล่าวถึงเรื่องการจัดที่มั่นตั้งรับแบบเร่งด่วนและแบบประณีต คือ การสร้างคู การขุดลาด, เครื่องกีดขวาง การคำนวณวัสดุแรงงานตลอดจนการสร้างเครื่องกีดขวางแบบต่างๆ ซึ่งก็คงจะไม่สามารถกล่าวได้ครอบคลุมถึงรายละเอียดทุกแง่มุมได้มากนัก เพียงแต่ให้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติในสนามและพอเพียงที่จะสามารถแก้ปัญหาในยุทธบบริเวณได้เท่านั้น

2. ประเภทของป้อมค่าย

ป้อมค่ายเป็นงานที่สร้างขึ้นโดยหน่วยรบและหน่วยช่วยรบทุกหน่วย ทหารช่างเป็นเพียงผู้ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำแก่หน่วยต่างๆ ที่ยึดครองพื้นที่ การให้ความช่วยเหลือนี้อาจรับผิดชอบงานป้อมค่ายเฉพาะแห่งทั้งหมดโดยสิ้นเชิง ป้อมค่ายแบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ ป้อมถาวร และป้อมสนาม

2.1 ป้อมถาวร

บรรดาป้อมค่ายที่สร้างขึ้นในขณะที่ไม่มีการปะทะกับข้าศึก และเมื่อการเข้าตีของข้าศึกยังไม่เกิดขึ้น ข้าศึกยังไม่เคลื่อนตัวเข้ามาใกล้โดยธรรมชาติสร้างด้วย คอนกรีต เหล็กหรือวัสดุที่คล้ายคลึงกัน

2.2 ป้อมสนาม

คือป้อมค่ายที่สร้างขึ้นขณะที่ปะทะกับข้าศึกหรือใกล้ปะทะกับข้าศึก ป้อมสนามธรรมชาติจะทำการสร้างโดยหน่วยทหารที่ยึดครองพื้นที่นั้น ๆ โดยไม่เจาะจงว่าจะจะเป็นทหารเหล่าใด ทหารช่าง มีหน้าที่เพียงให้การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ในการสร้าง เช่น กระสอบทราย ,ลวดหนาม และให้คำแนะนำกำกับดูแล เมื่อหน่วยทหารเหล่านั้นขอมา ทำการสร้างด้วยเครื่องมือประจำกายของ ทหารแต่ละคน หรือเครื่องมือโยธาสนามหมายเลข 2 ซึ่งเป็นเครื่องมือของหมวด

3. ป้อมสนามแบ่งตามการใช้งาน

ป้อมสนามแบ่งตามการใช้งาน สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ป้อมสนามเร่งด่วน และป้อมสนามแบบประณีต

3.1 ป้อมสนามเร่งด่วน

คือป้อมสนามที่สร้างขึ้นขณะที่จะปะทะกับข้าศึก หรือใกล้ที่จะปะทะกับข้าศึก และสร้างด้วยวัสดุที่หาได้ในภูมิประเทศ งานเหล่านั้นประกอบด้วย

3.1.1 การถากถางพื้นที่

3.1.2 การขุดที่วางตัว ที่ตั้งอาวุธ ที่พักกำบัง

3.1.3 การวางสนามทุ่นระเบิดดักรถถัง สนามทุ่นระเบิดสังหาร

3.1.4 การสร้างเครื่องกีดขวาง ชนิดลวดหนาม

3.2 ป้อมสนามแบบประณีต

คือป้อมสนามเร่งด่วนที่ได้รับการพัฒนาให้แข็งแรงขึ้นมั่นคงขึ้นสามารถป้องกันอันตรายที่เกิดจากกระสุนปืนใหญ่ ปืน ค. และจากการทิ้งระเบิดของเครื่องบิน ป้องกันกระสุน แสงแดด ลมฝน และอากาศที่หนาวเหน็บ ป้อมสนามแบบประณีตจะทำการสร้างในขณะที่ไม่มีการปะทะกับข้าศึก และข้าศึกยังไม่เคลื่อนเข้ามาใกล้สร้างด้วยวัสดุที่ทนทาน เช่น คอนกรีต เหล็ก หรือวัสดุที่ คล้ายคลึงกัน

4. การใช้ป้อมสนาม

ป้อมสนามย่อมใช้ได้ทั้งการรบด้วย วิธีรุก วิธีรับ และวิธีร่นถอย ซึ่งหากหน่วยทหาร หรือทหารมีความรู้ความเข้าใจหลักการต่าง ๆ ของป้อมสนามอย่างถ่องแท้ย่อมนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตัวเองและส่วนรวมได้

4.1 การใช้ป้อมสนามในการรุก

ป้อมสนามจะช่วยให้การเข้าสู่โจมตีต่อกำลังของข้าศึกอย่างได้ผลและต่อเนื่อง ทำให้กำลังพลที่เข้าทำการโจมตีข้าศึกได้มีเวลาพักผ่อนเพื่อการโจมตีต่อไปเมื่อมีโอกาสหรือสถานการณ์บังคับ และเป็นการป้องกันตัวของหน่วยทหารเองในเมื่อข้าศึกได้ตอบกลับมา ฉะนั้นหากทหารหรือหน่วยทหารมีความรู้ มีความชำนาญในการสร้างในการดัดแปลงสิ่งต่างๆ รอบตัวให้เกิดประโยชน์ในการป้องกันตัวเองทหารก็จะปลอดภัยและมีขวัญกำลังใจในการต่อสู้เพื่อทำลายข้าศึก เพื่อขยายผลต่อไป

4.2 การใช้ป้อมสนามในการตั้งรับ

ภารกิจหลักของทหารช่างในการตั้งรับที่สำคัญมีอยู่ 3 ประการ

4.2.1 การขัดขวางความคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่ของข้าศึก (mobility)

4.2.2 ความคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่ของหน่วย (countermobility)

4.2.3 ความอยู่รอดในสนาม (survivability)

จากหลัก 3 ประการนี้จะทำให้มองเห็นว่าในการตั้งรับเราต้องพร้อมที่จะทำการรุกได้ตอบโต้ข้าศึกได้ และต้องซึ่งเป็นฝ่ายริเริ่มจากข้าศึกที่กำลังทำการรบ การตีโต้ตอบเชิงรุกก็เป็นส่วนหนึ่งของการตั้งรับด้วย

การตั้งรับที่ดีคือการป้องกันตัวเองของหน่วยทหารทั้งรายบุคคลและเป็นส่วนรวมเครื่องกีดขวางทุกชนิดที่นำมาวาง ต้องพิจารณาถึงข้อดีข้อเสียโดยพิจารณาจากภูมิประเทศรอบ ๆ ตัว ประกอบสนามทุ่นระเบิด คู เครื่องกีดขวางลวดหนาม และเครื่องกีดขวางอื่น ๆ จะต้องสามารถช่วยยับยั้งการรุกคืบหน้าของข้าศึกได้ และสามารถที่จะแยกอุปขบวนการเข้าตีของข้าศึกที่จะกระทำต่อฝ่ายเราให้ออกจากกันได้

การรักษาความคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่สำหรับการตั้งรับ เป็นการรักษาเสรีในการดำเนินกลยุทธ์ และการสนับสนุนด้านการส่งกำลังบำรุงของฝ่ายเรา ผู้ดำเนินกลยุทธ์จะต้องสามารถเคลื่อนที่เข้าปะทะกับข้าศึก และเคลื่อนย้ายไปสู่ที่มั่นแห่งอื่นได้ด้วย ฉะนั้นในการตั้งรับจะต้องมีเส้นทางเข้าออกอย่างเพียงพอต่อการ

เคลื่อนย้ายกำลังของตนเอง และของหน่วยเสริมกำลังที่จะทำการตั้งรับเส้นทางหลักทาง การส่งกำลังจึงต้องเปิดอยู่ตลอดเวลา เพื่อสนับสนุนการตั้งรับ และการตีโต้ตอบของฝ่ายเรา

4.3 การใช้ป้อมสนามในการร่นถอย

การเคลื่อนที่ออกจากข้าศึกอย่างมีระเบียบอาจเป็นการกระทำโดยเต็มใจ หรือถูกบังคับให้กระทำการร่นถอย แบ่งออกได้ 3 แบบ การร่นถอยเวลา - การถอยตัว - การถอยการร่นถอย จะต้องมีการขัดขวางการเคลื่อนที่ของฝ่ายเราจากข้าศึก เราใช้เครื่องกีดขวางในทางลึก และสนามทุ่นระเบิด และตามแนวเคลื่อนที่หลักอาจมีความจำเป็นต้องวางเครื่องกีดขวาง เพื่อป้องกันการตีโอบ การวางเครื่องกีดขวางในการร่นถอยจะครอบคลุมพื้นที่มากกว่าการตั้งรับ เนื่องจากจะต้องใช้เครื่องกีดขวาง เพื่อป้องกันการตีโอบ การวางเครื่องกีดขวางในการร่นถอยจะครอบคลุมพื้นที่มากกว่าการตั้งรับเนื่องจากจะต้องใช้เครื่องกีดขวางมากในตำบลที่สำคัญตั้งแต่ขอบหน้าของพื้นที่กำบัง หรือจากจุดร่นถอยไปจนถึงจุดสิ้นสุดการร่นถอย

5. ลำดับความเร่งด่วนของงานป้อมสนามในการตั้งรับ

งานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเตรียมที่มั่นตั้งรับ ต้องดำเนินการไปพร้อมๆ กัน แต่งานบางอย่างต้องปฏิบัติตามลำดับความเร่งด่วน เพราะฉะนั้นผู้บังคับหน่วยทหารต้องกำหนดลำดับของชั้นงานในการเตรียมที่มั่น และพึงระวังเป็นพิเศษบางประการ ที่จะต้องทำการพรางควบคู่ไปกับงานด้วยเพื่อไม่ให้เกิดงานซ้ำซ้อน หรือย้อนกลับมาทำอีกครั้ง

5.1 ลำดับชั้นความเร่งด่วนของงาน

- 5.1.1 การระวังป้องกันตัวเอง
- 5.1.2 กำหนดที่ตั้งอาวุธ
- 5.1.3 การถากถางพื้นที่ยิงหรือถอนวัสดุที่กำบังการยิงออกไปและหาระยะยิงไปยังเป้าหมาย
- 5.1.4 วางข่ายการติดต่อสื่อสาร
- 5.1.5 เตรียมดัดแปลงที่ตั้งอาวุธ, หลุมบุคคลและที่กำบังเหนือศีรษะ
- 5.1.6 วางสนามทุ่นระเบิด, เตรียมทำลายตำบลที่สำคัญ
- 5.1.7 สร้างเครื่องกีดขวาง
- 5.1.8 เตรียมเส้นทางเคลื่อนที่, การส่งกำลัง
- 5.1.9 เตรียมที่ตั้งสำรอง และเพิ่มเติม
- 5.1.10 เตรียมที่ป้องกัน (หลุมหลบภัย) อาวุธ เคมี ชีวะ รังสี
- 5.1.11 เตรียมสร้างสิ่งลวง ตามแผนของหน่วยเหนือ

5.2 ความรับผิดชอบในการทำงาน

ผบ. หน่วยทุกระดับเป็นผู้รับผิดชอบ

ผอ. ทหารช่างทุกระดับเป็นผู้ช่วยเตรียมการ วางแผน สั่งการ ตรวจทางเทคนิค ให้คำแนะนำ

กำกับดูแล

5.3 การวางแผนการพราง

ควรเลือกที่ตั้งของงานสนามต่าง ๆ ให้ง่ายแก่การพราง การพิจารณาปัจจัย การพรางเสียแต่ต้นจะช่วยให้อะไหล่พลังงานได้ในภายหลังเป็นอันมาก และให้ผลในการพรางดีด้วยการสร้างที่ตั้ง หรือสิ่งลง และ เครื่องลงอื่น ๆ ประกอบกับวิธีการซ่อนเร้น หรือการพรางมักกระทำไปพร้อม ๆ กับงานอื่น ๆ ที่ตั้งลงนี้ จะต้องกำหนดที่ตั้งให้รอบคอบเพื่อให้แผนของส่วนรวมได้ผล

6. การจัดที่มั่นตั้งรับ (Organization of a defensive position)

6.1 การลาดตระเวน (Reconnaissance)

ป้อมสนามเป็นงานตั้งรับในสนามที่สร้างขึ้น เพื่อเสริมความแข็งแรงของลักษณะที่ตั้งรับโดยธรรมชาติของภูมิประเทศนั้น ดังนั้นจึงเป็นธรรมดาที่เราจะต้องเลือกที่มั่นตั้งรับที่จะได้ประโยชน์จากการใช้ลักษณะภูมิประเทศให้ได้ผลดีที่สุดและจะเป็นที่มั่นที่แข็งแรงที่สุด มีอยู่หลายกรณีที่ท่านในฐานะทหารช่างจะไม่ต้องเลือกบริเวณสำหรับที่มั่น แต่ท่านอาจถูกขอให้ คำแนะนำเพื่อช่วยผู้บังคับบัญชาในการเลือกตั้งมั่นก่อนที่จะสามารถให้คำแนะนำอย่างถูกต้องแน่นอนแก่ผู้บังคับหน่วยทหารราบ ท่านจะต้องทราบว่าที่มั่นตั้งรับนั้นเขาจัดกันอย่างไร ผู้บังคับบัญชาคนใดที่จะยึดครองภูมิประเทศใดๆ ให้ได้เปรียบ ,ผู้บังคับบัญชาผู้นั้นจะต้องทำการลาดตระเวนและศึกษาหรือประเมินค่าของภูมิประเทศเสียก่อน การลาดตระเวนจะให้สมบูรณ์ หรือกว้างขวางเพียงใดนั้นย่อมแล้วแต่สถานการณ์ และเวลาที่มีอยู่บางครั้งอาจมีความจำเป็นที่ได้แต่เพียงการศึกษาแผนที่เท่านั้น ปัจจัยต่าง ๆ นี้ต้องพิจารณาในการลาดตระเวนได้แก่ พื้นที่ยิง ทางที่เข้าศึกษาจะเข้ามารตรวจสอบการณ์การซ่อนพราง และเส้นทางคมนาคม เป็นต้น

6.2 การจัดระเบียบยุทธวิธี (Tactical Organization)

จากการศึกษาภูมิประเทศย่อมทำให้ผู้บังคับบัญชาหน่วยยุทธวิธีสามารถจัดการตั้งรับของตนให้เหมาะสมกับแบบการตั้งรับของหน่วยใหญ่ ซึ่งหน่วยตนเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยใหญ่นั้นเส้นแบ่งเขตต่างๆ ของที่มั่นตั้งรับจะต้องกำหนดขึ้นและจะต้องระมัดระวังที่จะไม่กำหนดเส้นแบ่งเขตลงบนภูมิประเทศที่สำคัญ (Critical Terrain Features) เช่น แนวสันเขา หรือห้วย ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยข้างเคียงได้เข้าใจ ความรับผิดชอบโดยแน่นอนในภูมิประเทศเหล่านี้อย่างแจ่มแจ้งและจะได้วางแผนกับหน่วยข้างเคียงด้วยขอบเขตเหล่านี้จะต้องกำหนดเขตจำกัดหน้าหลังของที่มั่นให้แน่นอน และจุดจำกัดเขตด้วย ซึ่งจะเป็นเครื่องกำหนดแนวขอบหน้าพื้นที่การรบ (ชนพร.) ว่าอยู่ที่ใด แนว ชนมพร. นี้คือขอบเขตหน้าสุดของที่มั่นใหญ่ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวให้การยิงของหน่วยต่าง ๆ และอาวุธสนับสนุนมีการยิงประสานกัน ขอบเขต และจุดต่าง ๆ จะต้องกำหนดลงไปให้แน่นอนโดยมีทั้งในภูมิประเทศ และในแผนที่ ในทุกกรณี

6.3 การจัดระเบียบการยิง (Organization of Fire)

การจัดการยิงทางปึกอย่างมีระเบียบของปืนกลเพิ่มเติมด้วยการยิงของอาวุธอื่น ๆ นับว่าเป็นมูลฐานของที่มั่นตั้งรับ จะต้องวางแผนการยิงจากป้องกันขั้นสุดท้าย (Final protective Fire) เพื่อให้การยิงกวาด (Crazing Fire) ประสานกันโดยต่อเนื่องเต็มกว้างด้านหน้าของที่มั่นให้ได้ผลดีที่สุดเท่าที่สามารถทำได้ ปืนกลที่วางอยู่ในแนวป้องกันขั้นสุดท้าย (Final Protective Line) ควรวางเป็นคู่และห่าง กันประมาณ 30 - 40 เมตร ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจว่าการยิงในแนวป้องกันขั้นสุดท้าย นั้นต่อเนื่องอยู่เสมอ การยิงจะต้องประสานกับหน่วยข้างเคียง เพื่อให้การสนับสนุนซึ่งกัน และกัน ได้ผลดีด้วยการกระทำได้กล่าวนี้ ย่อมทำให้เขตติดต่อระหว่างหน่วยซึ่งโดยธรรมชาติของยุทธวิธีได้รับการเสริมให้แข็งแกร่งขึ้นด้วยการยิง การยิงของปืนใหญ่ และเครื่องยิงลูกระเบิด จะต้องประสานกับแผนการยิงในการตั้งรับ เพื่อคลุมตำบลลับกระสุนต่าง ๆ (Dead Spaces) ในย่านการยิงของปืนกล และในจุด สำคัญ ๆ ไม่ว่าสภาพของทัศนวิสัยจะเป็นอย่างไร, ในแผนจะต้องมีการชี้เป้าหมายได้โดยแน่นอน เพื่อให้ การขอการยิงใช้เวลาน้อยที่สุด แผนการยิงที่สมบูรณ์จะต้องจัดการให้การยิงหนักยิ่งขึ้นเมื่อข้าศึกใกล้แนวขอบหน้าที่ยมั่น (ชนพร.) เข้ามา

6.4 การดัดแปลงภูมิประเทศ

การดัดแปลงภูมิประเทศ มีคำจำกัดความว่า "คือการปรับปรุงที่มั่น ตั้งรับโดยการมอบที่ตั้งเฉพาะให้แก่หน่วยที่ยึดครองโดยการเสริมความแข็งแกร่งในการตั้งรับตามธรรมชาติของภูมิประเทศ "ท่านในฐานะผู้บังคับกองร้อย หรือผู้บังคับหมวดที่สนับสนุนหน่วยยุทธวิธี ควรจะมีความรู้ในการแบ่งมอบพื้นที่ซึ่งกระทำโดยผู้บังคับหน่วยยุทธวิธีกำหนดที่ตั้งให้ และท่านจะต้องเป็นผู้ที่ชำนาญในศิลปะของการเสริมความแข็งแกร่งในการตั้งรับตามธรรมชาติของภูมิประเทศนั้น เราจะกล่าวถึงงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดัดแปลงภูมิประเทศอย่างกว้างๆ ไปก่อน, แล้วเราจึงจะศึกษางานนั้นอย่างละเอียดในภายหลัง ที่จะกล่าวต่อไปนี้มีได้กล่าวตามลำดับของงานที่เริ่มตามที่เรียกกันว่าลำดับความเร่งด่วน ซึ่งโดยธรรมชาติจะกำหนดไว้ในคำสั่งของผู้บังคับหน่วยยุทธวิธี แต่โดยแท้จริงแล้วท่านจะพบอยู่เสมอว่างานต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องกระทำพร้อม ๆ กันไป

6.4.1 การถากถางพื้นยิง

เมื่ออาวุธเข้าประจำที่มั่นแล้ว จำเป็นจะต้องถากถางพื้นยิง เพื่อให้ฝ่ายตั้งรับมองเห็นฝ่ายเข้าตีโดยมองผ่านศูนย์ปืนในระยะปานกลาง และระยะประชิด การถากถางเริ่มกระทำตั้งแต่แนวขอบหน้าที่ยมั่น และต่อไปข้างหน้าอย่างน้อย 100 เมตร จะต้องระมัดระวังอย่าถากถางมากเกินไปจนเป็นการเปิดเผยที่มั่น กล่าวโดยย่อก็คือการถากถางกระทำเท่าที่จำเป็นมิให้ข้าศึกใช้ช้อนพราง และป้องกัน แต่ไม่มากจนทำให้ข้าศึกผลักดัน หรือทำลายที่มั่นฝ่ายเราได้ ดังนั้นในการถากถางพื้นยิงจะต้องคำนึงถึงหลักการดังต่อไปนี้

- (ก) อย่าตากถางมากจนเกินไป หรืออย่าขาดความระมัดระวังจนเป็นการเปิดเผยที่มัน
- (ข) ในพื้นที่ที่จัดไว้สำหรับการตั้งรับประชิด ให้เริ่มตากถางใกล้แนวขอบหน้าที่ดิน และ ต่อก้าวหน้า อย่างน้อย 100 เมตร
- (ค) ไม่ว่าในกรณีใด ๆ ให้หลีกเลี่ยงธรรมชาติของต้นไม้ไว้บาง ๆ เพื่อซ่อนพรางที่ดิน
- (ง) ในพื้นที่ที่เป็นป่าไม้บาง ๆ ให้ตัดกิ่งต่ำ ๆ ของต้นไม้ใหญ่ที่กระจัดกระจายออก บางโอกาสก็เป็นสิ่ง พึงปรารถนาที่จะตัดต้นไม้ต่าง ๆ ที่ข้าศึกอาจใช้เป็นจุดอ้างอิงสำหรับการยิงหาหลักฐาน ออกเสีย
- (จ) ในป่าทึบ การตากถางพื้นยิงโดยสิ้นเชิงย่อมเป็นไปได้ และก็เป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาด้วย, ท่าน จะต้องตัดแต่เฉพาะต้นไม้เตี้ยที่ขึ้นได้ต้นไม้ใหญ่ และกิ่งต่ำ ๆ ของต้นไม้ใหญ่เท่านั้น กล่าวอีกอย่าง หนึ่งก็คือ ตากถางช่องยิงให้แคบ ๆ สำหรับอาวุธกลั่นเอง
- (ฉ) ตัดหรือทำหมู่ไม้เตี้ยๆ ที่หนาที่บให้บางๆ หมู่ไม้เตี้ยๆ ที่หนาที่บใช้เป็นเครื่อง กีดขวางที่เหมาะสม และก็ไม่เป็นอุปสรรคต่อพื้นยิงด้วย
- (ช) พุ่มหญ้าคา และต้นข้าว ถ้าแก่และแห้งให้เกี่ยวหรือเผาเสีย ถ้าไม่เป็นการเปิดเผยที่ดิน โดยธรรมชาติจะ กระทำเช่นนี้ได้เฉพาะเมื่อเป็นที่มันปรารถนาซึ่งได้จัดการไว้ก่อนการปะทะกับข้าศึกเท่านั้น
- (ซ) นำต้นไม้และกิ่งไม้ที่ตัดออกไปไว้ ณ ที่ซึ่งจะไม่เป็นการให้การซ่อนพรางแก่ข้าศึก และ ไม่เป็นการ เปิดเผยที่ดินฝ่ายเราด้วย
- (ณ) ก่อนที่จะตากถางพื้นยิง ให้ประมาณอย่างรอบคอบว่าจะตากถางพื้นยิงได้มากน้อยเพียงใดตาม เวลาที่มีอยู่การประมาณนี้มักเป็นเครื่องกำหนดลักษณะ และความมากน้อยในการตากถางที่จะ กระทำ เพราะว่าพื้นที่ตากถางเพียงบางส่วนอาจให้การซ่อนเร้น และการกำบังดีกว่าพื้นที่ซึ่งอยู่ใน สภาพธรรมชาติเดิมของมันเสียอีก

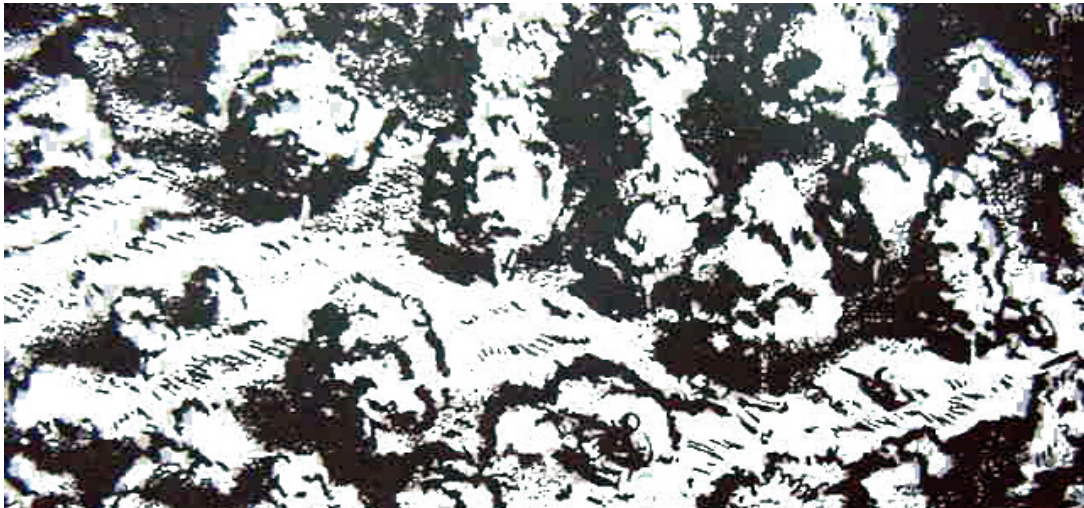
6.4.2 การทำลายขั้นแรกและ สนามทุ่นระเบิด

เพื่อที่จะขัดขวางข้าศึกมิให้ใช้เส้นทางรุกที่เกื้อกูล จึงจำเป็นต้องวางสนามทุ่นระเบิด และเตรียมการทำลายสะพานต่าง ๆ และ เตรียมทำหลุม ระเบิด ณ จุดสำคัญต่าง ๆ ไว้ การทำลายโดยปกติจะ ปฏิบัติตามคำสั่งจาก บก.หน่วยเหนือ

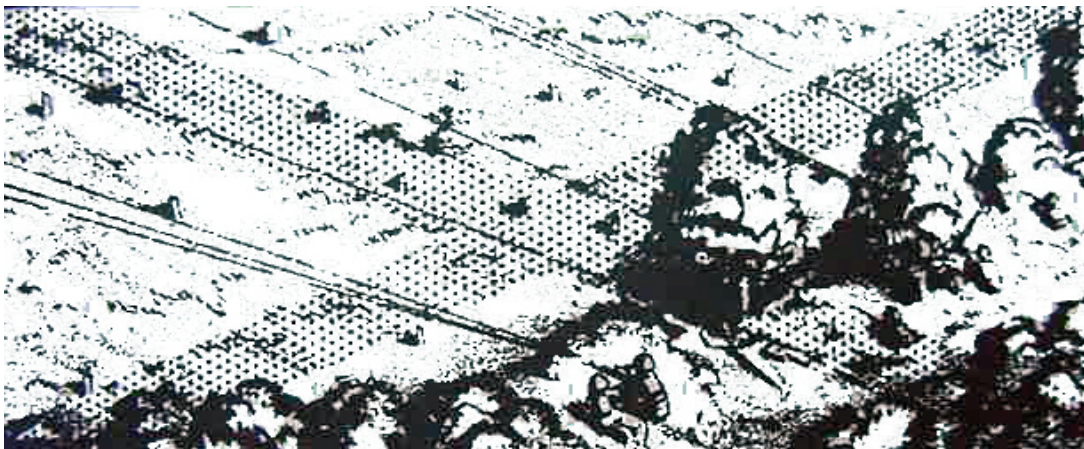
6.4.3 ที่ตรวจการณ์ และการติดต่อสื่อสาร

ผู้บังคับหน่วยยุทธวิธีย่อมไม่สามารถที่จะควบคุม หรือใช้หน่วยของตนได้อย่างเหมาะสม ถ้าผู้บังคับหน่วยนั้น ไม่มีการตรวจการณ์อย่างดีไปยังเส้นทางรุกของ ข้าศึก และข้างหน้าตน โดยธรรมชาติผู้บังคับหน่วยยุทธวิธีมัก สร้างที่ตรวจการณ์ (ตค.) และวางสายการสื่อสาร โดยความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่สื่อสาร

ตารางที่ 1.1 การถากถางพื้นที่ยิง

↑พื้นที่เดิม ก่อนเริ่มถากถางพื้นที่ยิง

↑พื้นที่ ที่ถากถางพื้นที่ยิงมากเกินไป

↑พื้นที่ ที่ถากถางพื้นที่ยิงได้เหมาะสม

6.4.4 การสร้างที่ตั้งอาวุธ คู่มั่น และที่พักกำบัง

มักจะมียางหนึ่งในการดัดแปลงภูมิประเทศ ที่ทหารช่าง จะต้องเตรียมพร้อมเป็นอย่างดีที่จะช่วยทหารรบกระทำ คือ การสร้างที่ตั้งอาวุธ (Emplacements) คู่มั่น (Intrenchments) และที่พักกำบัง (Shelters)จะต้องหวังได้ว่าทหารช่างจะต้องเป็นผู้ชำนาญในงานนี้ และโดยเหตุที่เป็นงานเทคนิคทหารรบย่อมจะไม่วางเรื่องนี้มากนักและไม่ได้รับการฝึก หรือไม่มีเครื่องมือที่จะทำงานบางอย่างด้วย ดังนั้นเราจะพิจารณางานดังกล่าวนี้อย่างกว้างขวางในบทเรียนที่เกี่ยวกับเรื่องนี้โดยเฉพาะ

6.4.5 การทำลายชั้นรอง และ เครื่องกีดขวางอื่นๆ

ในงานแรก ๆ นั้น เราได้พิจารณาอย่างกว้าง ๆ ถึงการทำลายชั้นแรก และสนามทุ่นระเบิดมาแล้ว แต่ยังมีการทำลายอย่างอื่นอีกที่มีความสำคัญชั้นรองและเครื่องกีดขวางอื่นๆ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อที่มั่นตั้งรับ เครื่องกีดขวางลดหนามป้องกันบุคคลเป็นส่วนหนึ่งของที่มั่นตั้งรับ ซึ่งจะขาดเสียมิได้ และควรมีการกำกับดูแลทางการช่างเพื่อให้การใช้และการสร้างเหมาะสมมีอยู่บทเรียนหนึ่งในวิชานี้ที่ท่านจะได้ศึกษารายละเอียดในการสร้างรั้วลดหนามแบบต่างๆและท่านจะได้ลงมือสร้างลดกระโจมสูง 4 ก้าว 2 ก้าว ด้วยตนเอง

6.4.6 เส้นทางส่งกำลังหลัก

เส้นทางส่งกำลังและส่งกลับจะต้องได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น นับแต่เริ่มเข้ายึดครองภูมิประเทศนั้น จะต้องบำรุงรักษาและปรับปรุงให้ดีขึ้นเมื่อมีเวลา เส้นทางส่งกำลัง เป็นความรับผิดชอบของทหารช่างในการสร้าง ปรับปรุง และบำรุงรักษา

6.4.7 การพราง

ถึงแม้ว่าจะมิได้กล่าวไว้ว่าการพรางเป็นงานหนึ่งในการดัดแปลงภูมิประเทศ ก็ตาม แต่ก็เป็งานที่ควรกระทำพร้อมกันไปกับงานอื่นให้ต่อเนื่องกันควรพยายามทุกวิถีทางที่จะเลือกที่ตั้งของงานที่จะช่วยให้การพรางง่ายเท่าที่จะทำได้ โดยมีให้เป็นอุปสรรคแก่ภารกิจหลักของอาวุธนั้น การพิจารณาในปัจจุบันตั้งแต่แรกมักจะช่วยให้ได้ผลดีแก่การพราง โดยประหยัดแรงงานได้มากด้วยในพื้นที่ทะเลทราย หรือแห้งแล้งซึ่งไม่สามารถซ่อนพรางการปฏิบัติการทางทหารได้แล้ว การสร้างสิ่งก่อสร้าง ยานพาหนะ และที่ตั้งปืนลง (Dummy) ย่อมมีความสำคัญกว่าการเลือกที่ตั้งในภูมิประเทศ การนำความรู้การพรางที่ท่านได้ศึกษามาใช้จะช่วยให้เกิดคุณค่าแก่งานดัดแปลงภูมิประเทศเป็นอย่างมาก

สรุป

เราได้พิจารณาอย่างกว้างๆ ถึงงานในการดัดแปลงภูมิประเทศมาแล้ว และทำอย่างไรจึงจะบังเกิดผลสำเร็จในงานนี้ ต่อไปนี้เป็นหัวข้อสำคัญบางประการที่ท่านจะต้องจดจำคือ ประการแรกจะต้องกำหนดที่มั่นชั้นแรกขึ้นเสียก่อน แล้วค่อยๆ ปรับปรุงให้เป็นที่ยึดมั่นแข็งแรงดีขึ้นเมื่อเวลา และสถานการณ์อำนวย แม้ว่าผู้บังคับหน่วยยุทธวิธีนั้นจะมุ่งหมายให้อยู่ในที่มั่นนั้นเพียงสองสามชั่วโมงก็ตาม ฉะนั้นจึงระลึกในข้อนี้เสมอว่า ถ้าท่านถูกขอให้คำแนะนำ สถานการณ์และสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปอาจทำให้ต้องยึดครองที่มั่นอยู่เป็นวันๆ หรือเดือนๆ ฉะนั้นการวางแผนในตอนเริ่มต้นดีอาจประหยัดกำลังคน และเวลาได้หลายชั่วโมง ประการที่สองที่ควรจดจำก็คือที่มั่นตั้งรับจะต้องได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ ตรวจเท่าที่ยังยึดครองอยู่จากป้อมสนามเร่งด่วนเป็นป้อมสนามปรางค์ตจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ จากนั้นก็บำรุงรักษาเพื่อให้ที่มั่นนั้นอยู่ในสภาพที่ได้รับการซ่อมแซมอยู่ตลอดเวลา

ตารางที่ 1.1 คน - ชั่วโมงที่ต้องใช้ในการถากถางพื้นที่ถึง 100 ตร.ม.

ลักษณะการถากถาง	เครื่องมือที่ใช้	คน - ชม.ที่ใช้
1. การถากถางปานกลาง (ถากถางต้นไม้) ที่ยังไม่โตและต้นไม้ที่เส้นผ่าศูนย์กลาง เล็กกว่า 12 นิ้ว	เลื่อย, ขวาน	5
2. การถากถางขนาดเบา (ถากถางหญ้าไม้ เล็ก ๆ)	ขวาน,มีดขอ,มีดใหญ่	3

7. ความรับผิดชอบของทหารช่าง

เราก็ได้เห็นแล้วว่าทหารช่างมีหน้าที่ และส่วนเกี่ยวข้องในการปรับปรุงที่มั่นตั้งรับ เราได้กล่าวถึง การแนะนำเทคนิค และการกำกับดูแลมาแล้ว นอกจากนี้ยังมีหน้าที่งานช่างอื่น ๆ ที่มีความสำคัญพอพอกัน ดังต่อไปนี้

7.1 อุปกรณ์ และเครื่องมือพิเศษ (Special Equipment)

ทหารช่างมีเครื่องมือพิเศษและอุปกรณ์ต่างๆ ซึ่งบางทีมักมีคุณค่าโดยเฉพาะ และประหยัดเวลาและแรงงานได้เป็นอันมาก ตัวอย่างของสิ่งเหล่านี้ได้แก่รถถากถาง,เลื่อยยนต์ และเครื่องมือช่างไม้ ซึ่งผู้บังคับหน่วยยุทธวิธีอาจทราบ หรืออาจไม่ทราบก็ได้ว่ามีอยู่ ดังนั้นงานส่วนหนึ่งของหน่วยคือท่านจะต้องทราบอยู่เสมอว่าหน่วยของท่านมีเครื่องมืออะไรอยู่บ้างพอที่จะสนับสนุนหน่วยเหนือ หรือหน่วยที่ท่านให้การสนับสนุนได้บ้าง โดยการติดต่อประสานกับนายทหารยานยนต์อย่างใกล้ชิด และควรมียอดอัตราที่ให้ได้ และใช้ไม่ได้อยู่ในมือเสมอ เพื่อชี้แจงให้ ผบ.หน่วยทราบโดยทันที

7.2 การส่งกำลัง และควบคุมสิ่งอุปกรณ์สายช่าง (Supply and control)

วัสดุที่ใช้ในงานป้อมสนามส่วนมากเป็นสิ่งอุปกรณ์สายช่าง ดังนั้นท่านจะต้องให้คำแนะนำ แก่ผู้บังคับหน่วยยุทธวิธีและจัดหาวัสดุเหล่านั้น และให้พร้อมใช้อยู่เสมอ เมื่อจำเป็นต้องใช้อาจมีไม้ที่เลื่อย ทอนไว้แล้ว สำหรับสร้างที่ตั้งอาวุธ และที่ปักกำบังในตำบลส่งกำลังสายช่าง ซึ่งท่านสามารถที่จะช่วย ผู้บังคับ หน่วยยุทธวิธีในการสร้างป้อมสนาม ท่านจะต้องเป็นผู้ให้คำแนะนำแก่ผู้บังคับหน่วยยุทธวิธี ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง กับการส่งกำลังบำรุง วัสดุเครื่องกีดขวางลดหนาม และอื่น ๆ และในเรื่องเวลาที่ต้องใช้ในการสร้างเครื่อง กีดขวางต่างๆ ด้วยผู้บังคับหน่วยทหารช่างที่กระฉับกระเฉง และตื่นตัวจะมีคุณค่าอย่างมากแก่ผู้บังคับหน่วย ยุทธวิธีที่ตนสนับสนุน และจะก่อให้เกิดความเชื่อมั่น และความนับถือแก่เจ้าหน้าที่ทุกคนภายในหน่วยนั้น หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า ถ้าทหารช่างไม่กระฉับกระเฉง และคอยให้ความช่วยเหลืออยู่เสมอแล้ว ทหารช่าง เหล่านั้นอาจจะไม่ได้นั่งอยู่อย่างนั้นแต่จะต้องไปทำการรบในแนวหน้าอย่างทหารราบ

7.3 โครงการงานพิเศษ (Special plan)

มีบางโอกาสที่ทหารช่างอาจต้องทำงานส่วนใหญ่ด้วยการลงมือสร้างที่มั่นให้แข็งแรงเอง ถ้าเป็น การวางแผนในการร่นถอยเพื่อปรับปรุงหรือยึดครองที่มั่นที่แข็งแรงกว่า ทหารช่างอาจต้องเตรียมที่มั่นไว้ให้แก่ทหาร ราบที่ถอยมา นอกจากการสร้างถนน และสะพานโดยปกติแล้วยังมีความรับผิดชอบทางการช่างอย่างอื่นทำนอง เดียวกันนี้ ที่ท่านอาจต้องพบซึ่งเกิดขึ้นเสมอในการปฏิบัติการทางทหาร

7.4 การแนะนำ และการกำกับดูแล (Suggest and control)

ท่านย่อมรับผิดชอบในการให้คำแนะนำผู้บังคับหน่วยยุทธวิธี เกี่ยวกับงานซึ่งท่านเกี่ยวข้องโดยตรง ท่านจะต้องกำกับดูแลการสร้างป้อมสนาม และในบางกรณีท่านอาจต้องฝึกคนในหน่วยที่ท่านสนับสนุนด้วย

8. การปรับปรุงให้ก้าวหน้า

จากการที่เราได้ศึกษากันมาทั้งหมดเราได้พูดกันถึงเรื่องการดัดแปลงภูมิประเทศนั้น เราได้กล่าว กว้างๆ ถึงการปรับปรุงที่มั่นให้แข็งแรงจากขั้นเริ่มต้นหรือเร่งด่วนไปสู่ขั้นสุดท้าย หรือประณีต ถ้าที่มั่นนั้นถูกยึด ครองเป็นเวลาหลายวันมีข้อคิดอยู่บางประการเกี่ยวกับการยึดครองซึ่งควรศึกษาให้ละเอียดอีกเล็กน้อย จงจำ ไว้ว่าเมื่อยึดครองที่มั่นในตอนแรกนั้น ควรจะได้จัดการให้การตั้งรับดีที่สุดเท่าที่สามารถทำได้ แม้ว่าการยึด ครองนั้นจะมีเวลาวางแผนเพียงสองสามชั่วโมงก็ตาม "การขุดลงไปในดิน (Digging in) " จะต้องเริ่มต้นโดยทัน ที่เท่าที่สามารถทำได้ และที่ตั้งอาวุธควรจะเป็นแบบ มาตรฐานการกระทำดังนี้มีเหตุผลดี คือสมมุติว่าแทนที่ ท่านจะอยู่ในที่มั่นต่อไปอีกสองสามวัน หรือบางทีอาจเป็นสัปดาห์ ๆ ถ้าภูมิประเทศได้รับการดัดแปลงอย่าง เหมาะสม และที่ตั้งอาวุธถูกแบบมาตรฐานแล้ว ก็เหลือแต่เพียงงานที่จะดำเนินต่อไปเพื่อให้ที่ตั้งอาวุธ และ หลุมบุคคลเสร็จบริบูรณ์เท่านั้น จากนั้นควรเริ่มสร้างคูติดต่อ และสื่อสาร การกรรูลาด การปรับปรุงอื่น ๆ ทัวไปก็ คงดำเนินต่อไปเท่าที่ยังยึดครองที่มั่นนั้นอยู่ต่อไปก็ปรับปรุงที่มั่นตั้งรับ โดยสร้างที่กำบังเหนือศีรษะแก่บาง ส่วนของระบบคู (Trench system) เป็นอันว่าการสร้างที่มั่นตั้งรับได้ถึงที่สุดแล้ว ต่อไปก็เป็นการบำรุงรักษา และปรับปรุงเล็ก ๆ น้อยตลอดที่มั่นทั้งสิ้น